

Læseplan for faget tysk på Jejsing Friskole

Fagets formål

Eleverne skal udvikle kompetencer til at kommunikere på tysk både mundtligt og skriftligt, så de kan anvende tysk nationalt og globalt i deres aktuelle og fremtidige liv. Eleverne skal samtidig udvikle deres sproglige bevidsthed og fremmedsprogsindlæring samt styrke deres interkulturelle forståelse gennem kulturmøder.

Stk. 2. Gennem oplevelse, fordybelse og aktiv medvirken skal elevernes lyst til at bruge sproget personligt og i samspil med andre fremmes. Eleverne skal herved få tillid til egne evner og lyst til at beskæftige sig med tysk sprog og kulturer til fremme af deres videre udvikling.

Stk. 3. Faget tysk skal give eleverne grundlæggende viden om kultur- og samfundsforhold i tysktalende lande og derved styrke deres internationale og interkulturelle forståelse.

Børne- og undervisningsministeriet, Tysk – Faghæfte 2019

Jejsing Friskole arbejder efter folkeskolens trin og slutmål i faget tysk.

Undervisningen skal i et forløb omfatte samtlige fire centrale kundskabs- og færdighedsområder. Områderne er indbyrdes afhængige og bør derfor integreres i de enkelte undervisningsforløb.

Kommunikative færdigheder betegner, hvad eleverne er i stand til at foretage sig på tysk i forhold til at lytte og forstå, læse og forstå, samtale, redegøre og skrive.

Sprog og sprogbrug betegner på, hvilket sprogligt niveau eleverne kan anvende kommunikative færdigheder mht. udtale, intonation, ordforråd, struktur, strategier og sprogbrug.

Sprogtilegnelse betegner bevidstheden hos eleven om, hvordan han eller hun lærer og tilegner sig sproget og færdigheder.

Kultur- og samfundsforhold reflekterer fagets kulturformidlende indhold: de tekster, de film, den musik, den kunst og de oplevelser, som er knyttet sammen i overordnede temaer.

Undervisningen bygger på, at eleverne bl.a. fra dansk og engelsk allerede har en kunnen, viden og erfaring med at tilegne sig et sprog, dets begreber, og hvordan det bruges til at forstå omverden med. Endvidere foregår undervisningen i en tryk atmosfære, så eleverne har lyst til at anvende det, de lærer. Det betragtes som naturligt, at eleverne laver fejl, og det er vigtigt, at eleverne får anerkendelse for deres fremskridt.

Eleverne opbygger således igennem hele forløbet deres selvtillid som sprogbrugere og deres forståelse af gode arbejds- og samarbejdsformers betydning for sprogtilegnelsen. Den enkelte elev opstiller enkle og overskuelige læringsmål, som evalueres løbende. Der skiftes mellem forskellige organisationsformer (individuel, par, gruppe, klasse) afhængig af emnet/indholdet og aktiviteterens art.

De sproglige aktiviteter tilrettelægges således, at eleverne møder en mangfoldighed af oplevelser og sanseindtryk, også ved hjælp af it. Praktisk musiske arbejds- og udtryksformer indgår i de sammenhænge, hvor de kan tilføre undervisningen en yderligere dimension. Undervisningen tager udgangspunkt i elevernes sproglige forudsætninger bl.a. fra dansk- og engelskundervisningen. Elevernes lyst og motivation styrkes bl.a. gennem varierede materialer og bør omfatte en variation af aldersrelevante tekster, emner og aktiviteter.

Trinmål for faget tysk i indskolingen

Da vi allerede starter med tysk i 0. klasse på Jejsing Friskole, har vi udarbejdet vores egne trinmål for indskolingen. Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

Kommunikative færdigheder

- Lytte og forstå ord og meget enkle sætninger og udtryk anvendt i forbindelse med nære emner som "sig selv", familie og dagligdag, fritid, højtid og lande.
- Deltage i sproglege og små rollespil.
- Svare på enkle spørgsmål om sig selv, familie, fritid og skole.
- Følge med i udvalgte lyd- og billedmedier på tysk om nære emner og danne sig en mening om, hvad det drejer sig om.

Sprog og sprogbrug

- Anvende et grundlæggende ordforråd til at kunne forstå enkle tyske ord og vendinger om nære emner.
- Udtale de tyske ord og vendinger, der arbejdes med.
- Forstå og udføre enkle sproghandlinger.

Sprogtilegnelse

- Have mod på at gætte i forsøg på at forstå det talte sprog.
- Turde udtrykke sig på tysk, selvom den sproglige formåen ikke slår til, fx med brug af kropssprog og mimik.
- Finde nogle ligheder og forskelle mellem tysk og dansk/modersmål.

- Indgå i pararbejde og sammen med partneren selvstændigt udføre en opgave eller en kommunikationsleg.
- Anvende billedordbøger og enkle it-baserede ordforrådsprogrammer.
- Anvende elektroniske medier til enkle opgaver og spil.

Kultur- og samfundsforhold

- Kendskab til tyske ord, vendinger og skikke i forbindelser med højtider.
- Kendskab til traditionel tysk mad.

Trinmål for faget tysk i mellemtrinnet

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

Kommunikative færdigheder

- Lytte til og forstå sætninger og udtryk i forbindelse med nære og genkendelige emner, fx interesser, fritid, venner, familien og skolen.
- Forstå hovedindholdet af lyd- og billedmedier om nære og genkendelige emner.
- Læse og forstå hovedindholdet af sprogligt enkle tekster om nære og genkendelige emner.
- Gennemføre små dialoger om sig selv, familie, fritid og skole i et enkelt sprog.
- Gengive hovedindholdet af en kort, let tekst i et enkelt sprog.
- Præsentere et forberedt emne i et enkelt sprog.
- Skrive ord, udtryk og enkle tekster inden for nære og genkendelige emner.

Sprog og sprogbrug

- Udtrykke sig med en forståelig udtale og intonation.
- Anvende et tilstrækkeligt ordforråd til at kunne forstå og tale om nære og genkendelige emner.
- Anvende de almindeligste faste udtryk og vendinger, herunder høfligheds- og omgangsformer.
- Anvende relevante lytte- og samtalestrategier i forbindelse med enkle dialoger og redegørelser.

- Anvende relevante læsestrategier i forbindelse med enkle tekster og i arbejdet med elektroniske medier.
- Kende til ordstilling og ordklasser.
- Anvende de vigtigste verber i præsens.
- Stave enkle ord og udtryk.

Sprogtilegnelse

- Lægge mærke til ligheder mellem tysk og andre sprog.
- Gætte kvalificeret i forbindelse med lytning og læsning.
- Anvende enkle kommunikationsstrategier, herunder bede om hjælp til at udtrykke sig og lade kropssprog og mimik understøtte den mundtlige kommunikation.
- Turde udtrykke sig på tysk og udnytte muligheder for at opsøge sproget i og uden for skolen.
- Anvende computeren til informationssøgning og kommunikation.
- Uddrage og anvende informationer af enkle teksttyper, fx internettekster, tv-programmer og reklamer.
- Udnytte de muligheder, der er for at anvende tysk i og udenfor skolen, heriblandt ved hjælp af internettet.
- Vælge praktisk-musiske udtryk i forbindelse med enkle præsentationer.
- Kende til skriveprocessens faser.
- Anvende ordbøger.

Kultur- og samfundsforhold

- Inddrage grundlæggende geografisk og historisk viden om tysktalende lande.
- Sammenligne eksempler på tysk og dansk dagligliv og kulturer.
- Anvende tysk som kommunikationsmiddel.

Trinmål for faget tysk i udskolingen

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

Kommunikative færdigheder

- Forstå hovedindholdet af talt tysk som det forekommer i forskellige teksttyper om kendte emner fra dagligdagen.

- Forstå hovedindholdet af relevante lyd- og billedmedier.
- Spørge om og udveksle informationer om kendte emner.
- Referere, kommentere og udtrykke synspunkter i et enkelt sprog.
- Læse og forstå hovedindholdet af forskellige tekster inden for skønlitteratur og sagprosa.
- Søge og udnytte informationer fra forskellige medier.
- Udtrykke sig skriftligt i et enkelt sprog.
- Præsentere et forberedt emne fx i form af rollespil, planche, lyd- og videooptagelse.

Sprog og sprogbrug

- Udtrykke sig forståeligt, hvad angår ord og sætninger.
- Anvende ligheder mellem tysk og andre sprog.
- Anvende et centralt ordforråd inden for kendte emner.
- Anvende en viden om sprogets opbygning, især ordstilling, ordklasser og verbernes former, når fokus er på den sproglige form.
- Anvende retstavning så præcist, at meningen bliver tilstrækkelig tydelig.

Sprogtilegnelse

- Udnytte de muligheder, der er for at anvende tysk uden for skolen.
- Anvende læse- og lyttestrategier afhængig af situationen, herunder at lytte efter hovedindhold eller lytte efter væsentlige detaljer.
- Anvende IT og mediers muligheder i forbindelse med tekstbehandling, kommunikation og undervisningstilrettelagt informationssøgning.
- Anvende ordbøger og grammatiske oversigter hensigtsmæssigt.

Kultur- og samfundsforhold

- Anvende en basisviden om levevilkår, værdier og normer i tysksprogede lande.
- Anvende tysk som kommunikationsmiddel.
- Drage sammenligninger mellem tysksproget kultur og egen kultur.
- Perspektivere tyske tekster til egen kultur inden for nære og kendte emner.
- Anvende tysk som kommunikationsmiddel i mødet med tysktalende i og udenfor skolen.

Jejsing Friskole arbejder efter folkeskolens trin og slutmål i faget natur/teknik. Dette betyder også, at vi følger Ministeriet for børn og undervisnings vejledende læseplaner for faget. (Se kompetencemålene nederst)

På Jejsing friskole har Natur/teknik været en del af F-tid, hvilket vil sige at faget ikke nødvendigvis var fastlagt de enkelte uger. Dog er faget nu blevet en del af elevernes almindelige skolegang for 0. til 6. klasse. Undervisningen foregår enten udendørs på skolen store grund med rig mulighed for at lave undersøgelser, i skolens biologilokale, hvor eleverne får mulighed for at arbejde med forsøg og eksperimenter, eller i elevernes egne klasselokaler.

Natur/teknik skal forberede eleverne til naturfagsundervisning i 7. til 9. (Derfor er den primære undervisningen opbygget efter de 4 kompetencemål for naturfag.), men også lære eleverne om grundlæggende begreber i deres omverden. Dette sker gennem en række aktiviteter og temaer, som eleverne skal arbejde med gennem deres skoleforløb.

eksempler på er:

Landbrug
Krop og sundhed
Flora og fauna
Undersøgelser og eksperimenter
Energi
Kredsløb

0-2 klasse: Elevernes nysgerrighed skal stimuleres gennem natur/teknik, så de får en naturlig lyst til at lære og undersøge videre i faget. Derfor skal eleverne arbejde med simple undersøgelser og eksperimenter, der udfordre eleverne til at danne en forståelse for viden og færdigheder i Natur/teknik.

3-4 klasse: Eleverne begynder her at stå for egen og andres læring i Natur/teknik, hvilket vil sige at der vil være et større fokus på gruppearbejde og fremlæggelser. Her skal eleverne med støtte fra læreren inddrage hinanden i de aktiviteter, der bruges i undervisningen. Dette kan ske ved at eleverne fx skal lave et leksikon over de dyr, som findes i Jejsing, hvor eleverne i samarbejde skal skrive leksikonet og forklare deres klassekammerater hvad de har undersøgt.

5-6 klasse: Her begynder eleverne at arbejde mere med 4 kompetencemål for naturfagene, det vil sige at eleverne gennem fx præsentationer skal kunne undersøge, perspektivere, kommunikere og modellere produkter til fremlæggelser. Her kunne et emne være "vedvarende energi", hvor eleverne efter et forløb med emnet skal forberede en præsentation. De kan undersøge hvordan elektricitet bliver skabt gennem vindenergi og derefter bygge en model af konceptet, som de skal forklare om og perspektivere til.

Kompetencemål

Kompetence- område	Efter 2. klassetrin	Efter 4. klassetrin	Efter 6. klassetrin
Undersøgelse	Eleven kan udføre enkle undersøgelser på baggrund af egne og andres spørgsmål.	Eleven kan gennemføre enkle undersøgelser på baggrund af egne forventninger.	Eleven kan designe undersøgelser på baggrund af begyndende hypotesedannelse.
Modellering	Eleven kan anvende naturtro modeller.	Eleven kan anvende modeller med stigende abstraktionsgrad.	Eleven kan designe enkle modeller.
Perspektivering	Eleven kan genkende natur og teknologi i sin hverdag.	Eleven kan relatere natur og teknologi til andre kontekster.	Eleven kan perspektivere natur/teknologi til omverdenen og aktuelle hændelser.
Kommunikation	Eleven kan beskrive egne undersøgelser og modeller.	Eleven kan beskrive enkle naturfaglige og teknologiske problemstillinger.	Eleven kan kommunikere om natur og teknologi.

Læseplan for faget matematik

0.-9. klassetrin

Formål:

Formålet med undervisningen i matematik er, at eleverne bliver i stand til at forstå og anvende matematik i sammenhænge, der vedrører dagligliv, samfundsliv og naturforhold. Samtalen skal indgå som en naturlig del af arbejdet med emner og problemstillinger. Herigennem indøves evnen til at analysere og argumentere i forhold til matematikken.

Undervisningen tilrettelægges, så eleverne opbygger matematisk viden og kunnen ud fra egne forudsætninger. Selvstændigt og i fællesskab skal eleverne erfare, at matematik både er et redskab til problemløsning og et kreativt fag. Undervisningen skal give eleverne mulighed for indlevelse og fremme deres fantasi og nysgerrighed.

Undervisningen skal medvirke til, at eleverne oplever og forstår matematikkens rolle i en kulturel og samfundsmæssig sammenhæng. Med henblik på at kunne tage ansvar og øve indflydelse i et demokratisk fællesskab skal eleverne kunne forholde sig vurderende til matematikkens anvendelse.

Matematikken anvendes mere og mere. Ikke kun inden for de tekniske fag, men også ved planlægningsopgaver og ved beskrivelse af forandringer i det daglige liv og i samfundet. Ved at behandle emner på forskellige abstraktionsniveauer og ved at anvende forskellige arbejdsmetoder får den enkelte elev - alene eller i samarbejde med andre - mulighed for at udvikle viden og kunnen.

Bestemmelse af antal og størrelse samt almindelig regning danner grundlag for det mere formaliserede arbejde med faget. Geometrien rummer mulighed for at konstruere og gennem visualisering at konkretisere særlige muligheder for at opnå indsigt i faget og for at støtte problemløsning.

Matematisk kunnen får en ny dimension, når lommeregner og computer indgår som almindelige hjælpemidler. Det indebærer blandt andet, at det arbejde med beregning og tegning, som disse hjælpemidler kan anvendes til, får en anden vægt i undervisningen.

I situationer, hvor fagets begreber og metoder anvendes sammen med andre fag, får eleverne lejlighed til at opleve matematikkens rolle i bredere sammenhænge. I sådanne sammenhænge indgår hverdagsprog i samspil med matematikkens sprog i form af tal, tegninger og andre fagudtryk.

- Der arbejdes med meningsfulde sammenhænge med indsamling og ordning af ting efter form, størrelse og andre egenskaber.
- Antal, rækkefølge og størrelse knyttet til aktuelle forhold.
- Enkle diagrammer anvendes til at beskrive iagttagelser og undersøgelser.

Kommunikation og problemløsning:

For at gøre undervisning mest kommunikativt, bestræbes der på, at lade eleverne arbejde i par eller grupper i det omfang, det kan lade sig gøre.

Eleverne skal være i stand til at:

- Have mulighed for at udvikle deres egen metode/algoritme.
- Mulighed for at eksperimentere. (De nødvendige redskaber skal være til rådighed.)
- Lave egne plancher til klassen inden for emneområdet. Evt. ordlister
- Kende til eksperimenterende og undersøgende arbejdsformer
- Arbejde med informationer fra dagligdagen, som indeholder matematikfaglige udtryk
- Beskrive enkle løsningsmetoder, bl.a. ved hjælp af tegning
- Kende til problemløsning som et element i arbejdet med matematik
- Anvende forskellige metoder, arbejdsformer og redskaber til løsning af matematiske problemer
- Samarbejde med andre om at løse problemer, hvor matematik benyttes
- Gennemføre eksperimenter og undersøgelser med sigte på at finde mønstre

2. forløb (3.-6. klassetrin)

Arbejde med tal og algebra:

Eleverne skal være i stand til at kende:

- Udbygning af talforståelsen i et samspil mellem hovedregning, herunder overslagsregning.
- Positionssystemet
- Undersøgelser af sammenhænge og regler inden for de fire regningsarter
- Udvidelse af de naturlige tal til de hele tals område
- Tallenes ordning og tallinjen
- Koordinatsystemet, herunder sammenhængen mellem tal og tegning
- Ligheder og uligheder
- Decimaltal, brøker og procent
- Variable som pladsholdere for tal
- Brug af lommeregner og computer

Arbejde med geometri:

Eleverne skal være i stand til at kende:

- Tegning, måling og beregning
- Beskrivelse og tolkning af figurer tegnet i et plan som en arbejdstegning

- Variable, formler og talfølger
- Koordinatsystemet, funktioner, hyperbler, parabler, ligning, ulighed og grafisk løsning.
- Bruge lommeregner og computer ved gennemførelse af beregninger og til problemløsning
- Kende de rationale tal samt udvidelsen til de reelle tal
- Kende til den kulturhistoriske betydning af udviklingen af tallene som beskrivelsesmiddel
- Arbejde undersøgende, især med systematiske optællinger og med tallenes indbyrdes størrelse som led i opbygning af en generel talforståelse
- Benytte hovedregning, overslagsregning og skriftlige udregninger
- Benytte formler, bl.a. i forbindelse med beregning af rente og rumfang
- Forstå og anvende udtryk, hvori der indgår variable
- Kende og anvende procentbegrebet
- Regne med brøker, herunder i forbindelse med løsning af ligninger og algebraiske problemer
- Undersøge og beskrive "forandringer" og strukturer, bl.a. i talfølger, figurrækker og mønstre.
- Bestemme løsninger til ligninger og ligningssystemer med grafiske metoder
- Løse enkle ligninger og ved inspektion løse enkle uligheder.

Arbejde med geometri:

Eleverne skal være i stand til at kende:

- Enkle figurer i plan og rum, omkreds, areal og rumfang
- Forskellige geometriske figurers egenskaber og anvendelse
- Fremstille tegninger efter givne forudsætninger
- Benytte grundlæggende geometriske begreber, herunder størrelsesforhold og linjers indbyrdes beliggenhed
- Forstå og fremstille arbejdstegning, isometrisk tegning og perspektivisk tegning ved beskrivelse af den omgivende verden
- Undersøge, beskrive og vurdere sammenhænge mellem tegning og tegnet objekt
- Kende og anvende målingsbegrebet, herunder måling og beregning af omkreds, flade og rum
- Kende og anvende målestoksforhold, lighedannethed og kongruens
- Udføre enkle geometriske beregninger bl.a. ved hjælp af Pythagoras' sætning
- Arbejde med enkle geometriske beviser
- Computeren til tegning, undersøgelser og beregninger vedrørende geometriske figurer.

Matematik i anvendelse:

Eleverne skal være i stand til at:

- Bruge matematik ved indkøb, transport, bolig, løn og skat
- Vælge regningsarter, benytte procentbegrebet og anvende forholdsregning i forskellige sammenhænge
- Behandl eksempler på problemstillinger knyttet til samfundsmæssig udvikling hvori økonomi, teknologi og miljø indgår
- Foretage økonomiske overvejelser vedrørende dagligdagens indkøb, transport, boligforhold, lønopgørelser og skatteberegninger

Jejsing Friskole arbejder efter folkeskolen trin og slutmål i faget idræt, som beskrevet i faghæfte 6 for idræt. Dette betyder også, at vi følger Ministeriet for Børn og Undervisnings vejledende undervisningsplaner. (Se kompetencemål for idrætsundervisningen nederst)

På Jejsing friskole prioriterer vi at eleverne er kropsbevidste og at de opnår færdigheder gennem deres kropslige og almene udvikling. Dog handler idræt ikke kun om at bevæge sig, men også hvad sundhed er og hvordan kroppen arbejder. Derfor vil idrætsundervisningen være præget af faglighed, hvor flere idrætslektioner vil være afsat til teoretisk arbejde. Derudover skal undervisningen også give eleverne mulighed for samarbejde mellem hinanden, naturen og samfundet. Idræt er derfor en naturlig del af elevernes dannelse og udvikling.

Indholdet i idrætsundervisningen på Jejsing friskole er følgende:

Boldbasis

Musik, bevægelse og udtryk

Spring, løb og kast (atletik)

Gymnastik og redskabsøvelser

Motorisk bevidsthed

Leg (gamle og nye lege)

Natur og udeliv

Sundhed

Kroppens funktioner

Opvarmning

Idrætsprøven

0-2 Klasse: For eleverne i de yngste klasser er deres fremtidige idrætskundskaber afhængige af deres motoriske udvikling. Derfor vil der være mere fokus på bevægelse frem for teori, dog skal eleverne stadig lære om idrættens værdier, traditioner og kulturer gennem leg og bevægelse.

3-4 Klasse: På alle årgange vil der være fokus på elevernes motoriske evner, dog vil øvelserne blive mere og mere komplekse for altid at udfordre elevernes egenskaber i idrætsundervisningen. Allerede i 3. og 4. klasse vil den teoretiske undervisning i idræt blive implementeret, så eleverne får kendskab til den teoretiske del af idrætsundervisningen før de større klasser og idrætsprøven. Eleverne skal også tage ansvar for egen og andres læring, ved at vise eller forklare diverse idrætsøvelser.

5-6 Klasse: Idrætten skal lære eleverne mere om samfundet, både på det personlige plan og elevernes roller i samfundet. Derfor skal der være fokus på samarbejde, fairplay og kultur i undervisningen. Eleverne skal kende til kroppens kost- og vækstbehov i forbindelse med fysisk aktivitet og samtidigt kende til forskellige motionsformer, da eleverne selv gennemgår store forandringer. Af samme grund skal eleverne lære at vurdere aktuelle problemstillinger, herunder kropsidealer.

7-9 Klasse: Idrætsundervisningen skal lede eleverne frem mod at tilegne dem kundskaber og færdigheder gennem alle 9 år på Jejsing friskole, derfor skal er 7. til 9. klasse være med til at udvikle videre på elevernes færdigheder. Derfor skal eleverne lære at bruge idrætsteori i praksis gennem diverse aktiviteter, hvor der skal være fokus på emner som forebyggelse af skader, sikkerhed og forskellige idrætsfaglige test. Idrætsundervisningen vil generelt have et tema som er underbygget af forskellige problemstillinger, bl.a. doping, naturen, sportsstjerner m.m.

Kompetencemål

Kompetence-område	Efter 2. klassetrin	Efter 5. klassetrin	Efter 7. klassetrin	Efter 9. klassetrin
Alsided idrætsudøvelse	Eleven kan deltage aktivt i basale, alsidige bevægelser i leg.	Eleven kan anvende grundlæggende, sammensatte bevægelser i idrætspraksis.	Eleven kan anvende sammensatte bevægelser i udvikling af idrætsaktiviteter.	Eleven kan anvende komplekse bevægelsesmønstre i udvikling af en alsidig idrætspraksis.
Idrætskultur og relationer	Eleven kan samarbejde om idrætslige aktiviteter og lege.	Eleven kan deltage aktivt i idrættens kultur og fællesskab.	Eleven kan analysere idrætskulturelle normer, værdier og relationer.	Eleven kan vurdere idrætskulturelle normer, værdier og relationer i et samfundsmæssigt perspektiv.
Krop, træning og trivsel	Eleven kan beskrive reaktioner på fysisk aktivitet.	Eleven kan samtale om fysisk aktivitets betydning for kroppens grundform, sundhed og trivsel.	Eleven kan analysere samspil mellem krop, træning og trivsel.	Eleven kan vurdere samspil mellem krop, træning og trivsel i et aktuelt og fremtidigt perspektiv.

Jejsing Friskole arbejder efter folkeskolen trin og slutmål i faget engelsk, som beskrevet i faghæfte 2 for engelsk. Dette betyder også, at vi følger Ministeriet for Børn og Undervisnings vejledende undervisningsplaner fra 4. klasse og op.

Et gennemgående tema for al undervisning i engelsk på Jejsing friskole, er et stort fokus på det interkulturelle møde, som eleverne skal forberedes til. Det kan være alt fra høflighedsfraser til religion i de engelsktalende lande, så eleverne ved hvordan man skal gebærde sig i fx Indien, England eller Amerika.

Derudover gør medierne også verden til et lille sted, hvor eleverne vil møde en hverdag der bliver mere og mere elektronisk. Derfor bliver engelskundervisningen også præget af etikette på nettet, hvor eleverne får lov til at arbejde med alt fra blogindlæg til at skrive mails.

Dog er undervisningen differentieret til de forskellige årgange på Jejsing friskole, hvor de forskellige klassetrin har fokus på elevernes individuelle niveau.

Engelskfaget for alle elever på Jejsing friskole har fokus på følgende kompetencer:

Kommunikative færdigheder

Sprog og sprogbrug

Sprogtilegnelse

Kultur- og samfundsforståelse

0-2 klasse: På Jejsing friskole har vi valgt at eleverne skal have engelsk fra 0-9. klasse, dette er med til at eleverne nemmere kan forholde sig til engelsk. I 0. til 2. klasse vil eleverne arbejde med de basiske egenskaber i engelskfaget, herunder alfabetet og ordlyde. Dette opnår eleverne gennem lege og bevægelse, samt læsning og kommunikation.

3-4 klasse: I 3. og 4. klasse arbejder man videre på det eleverne har lært forinden, her arbejdes der med læseforståelse, grammatik og emner som de kender fra deres hverdag fx familier og familier i engelsktalende lande. (Se eventuelt kompetencemålene nederst)

I 3. og 4. klasse skal elevernes ordforråd udvides, så de er i stand til at deltage i og forstå interaktioner eleverne i mellem. Derfor bliver gruppearbejde også en vigtig del af undervisningen, med støtte af læreren.

Det er også vigtigt at elevernes får en naturlig nysgerrighed for engelsk.

5-6 klasse: I 5. og 6. klasse arbejdes der stadig med kompetencemålene, som der bliver gået mere i dybden med. Eleverne arbejder dog mere med det interkulturelle møde, fx slangudtryk i Australien eller hvordan man fejre jul i Amerika.

I 5. og 6. klasse skal de arbejde i større omfang med grammatik, og forskellige måder at bruge sproget på. Det kan være i form af breve, dagbøger, annoncer eller opskrifter, som giver eleverne en forståelse af hvad engelsk kan bruges til. Ordbogen bliver et vigtigt redskab for at eleverne kan tilegne sig engelsk, derfor skal eleverne også lære at bruge ordbogen

7-9 klasse: I 7. til 9. klasse tages der for alvor fat i de kulturelle møder, hvor eleverne skal kunne udtrykke deres egne meninger og danne sig en forståelse for andre kulturer. Dette

bliver især gjort ved hjælp af forskellige medietyper, som eleverne skal forholde sig til og agere i.

De ældste eleverne skal være i stand til at tale, skrive og forstå engelsk mellem engelsktalende personer, dette opnår eleverne gennem forskellige aktiviteter. Lytte og fortæller øvelser, billedtekster, læsning og skriveøvelser er blandt de aktiviteter eleverne laver i engelskundervisningen. Derudover skal eleverne udvide deres ordforråd og sammenligne ligheder mellem engelsk og dansk, for at udvide deres sprog og sprogbrug. Eleverne kommer til at arbejde i grupper, arbejde praktisk og kreativt og arbejde med forskellige medieformer for at tilegne sig ny viden om engelsk.

Kompetencemål

Kompetence område	Efter 4. klassetrin	Efter 7. klassetrin	Efter 9. klassetrin
Mundtlig kommunikation	Eleven kan deltage i korte og enkle samtaler om konkrete hverdagsemner på engelsk.	Eleven kan deltage i kortere samtaler og give korte, sammenhængende fremstillinger af almindelige situationer og emner på engelsk.	Eleven kan deltage i længere, spontane samtaler og argumentere for egne synspunkter på engelsk.
Skriftlig kommunikation	Eleven kan forstå og skrive hyppige ord og udtryk samt korte tekster om hverdagsemner på engelsk.	Eleven kan forstå og skrive kortere tekster i forskellige genrer på engelsk.	Eleven kan forstå og skrive længere, sammenhængende tekster med forskellige formål på engelsk.
Kultur og samfund	Eleven kan sammenligne børns hverdag i engelsksprogede lande med egen hverdag.	Eleven kan indgå i enkle kulturmøder ved brug af forskellige medier.	Eleven kan agere selvstændigt i internationale kulturmøder på baggrund af forståelse af kulturelle og samfundsmæssige forhold.

Jejsing Friskole arbejder efter folkeskolens trin og slutmål i fagene biologi og geografi. Dette betyder også, at vi følger Ministeriet for Børn og Undervisnings vejledende læseplaner for fagene. (Se Kompetencemålene for fagene nederst)

På Jejsing friskole har vi et fag for 7. til 9. klasse, som bliver kaldt Bio/Geo. Her bliver fagene biologi og geografi læst sammen, hvilket giver en naturlig tilgang til den tværfaglige undervisning i naturfagene. Al undervisning understøtter de fire kompetencemål for naturfagsprøven (undersøgelse, modellering, perspektivering og kommunikation).

Tværfaglige emner i Bio/Geo:

Fattigdom

Landbrug

Evolution

Energi

Undersøgelser i naturfag

Krop og Sundhed

Økosystemer

Sommetider vil undervisningen også have fokus på de enkelte fag for sig, hvor der undervisningen går i dybden med enten emner fra biologi eller geografi.

De 4 kompetenceområder skal forberede eleverne til naturfagsprøven i 9. klasse, derfor er de 4 kompetenceområder beskrevet herunder:

Undersøgelseskompetencen: En elev med undersøgelseskompetence vil kunne formulere spørgsmål, som kan undersøges naturfagligt. I forlængelse heraf vil eleven kunne vælge faglige undersøgelsesmåder, designe egne undersøgelser og indsamle data på naturvidenskabelig vis. Hvor det er relevant, vil eleven kunne medtænke og vurdere kvaliteten af undersøgelser, fx i form af undersøgelsessystematik, variabelkontrol og væsentlige fejlkilder. Undersøgelseskompetence indbefatter også evnen til at finde mønstre i, fortolke og konkludere på data. Derudover er det en del af undersøgelseskompetencen at kunne forbinde egne undersøgelsesresultater med fagets forklaringer, modeller og måder at udvikle viden

Modelleringskompetencen: En elev med modelleringskompetence vil kunne bruge naturfaglige modeller til at forstå, forklare eller forudsige fænomener og systemers opførsel, kunne diskutere og forholde sig kritisk til modeller samt kunne revidere/konstruere modeller med afsæt i egne undersøgelser eller som en del af problemløs.

Perspektiveringskompetencen: En elev med perspektiveringskompetence vil kunne forbinde naturfaglig viden til sin egen hverdag og nære omverden. Eleven vil også kunne bruge sin naturfaglige viden til at belyse og forholde sig til samfundsmæssige problemstillinger med et naturfagligt indhold. Eleven vil også kunne beskrive og diskutere naturfags og teknologis betydning for samfundsudviklingen, ligesom eleven vil kunne

fortælle om udvikling af naturfaglig viden i en historisk og kulturel sammenhæng. Endelig vil eleven kunne bruge indsigter fra et naturfag til at belyse og udvide indsigter fra andre fag.

Kommunikationskompetencen: En elev med kommunikationskompetence vil kunne bruge det naturfaglige sprog til både at beskrive og formidle naturfaglige fænomener og indsigter. Konkret betyder det, at eleven vil kunne læse og producere naturfaglige tekster samt diskutere og formidle et naturfagligt indhold med brug af fagsprog, naturfaglige modeller og have kendskab til teksttyper med naturfagligt indhold og naturfaglige skrivemåder. En elev med kommunikationskompetence vil samtidig kunne argumentere med naturfaglige belæg og forholde sig kritisk til argumentation med et naturfagligt islæt.

Læseplan for faget billedkunst på Jejsing Friskole

Fagets formål

Formålet med undervisningen i billedkunst er, at eleverne ved at skabe, opleve og analysere billeder bliver i stand til at iagttage, reflektere, bruge og forstå billedsprog som et kommunikations- og udtryksmiddel.

Stk. 2. Eleverne skal i arbejdet med plane og rumlige billeder tilegne sig færdigheder i og viden om kunst, medier og andre udtryks- og kommunikationsformer som grundlag for at udtrykke sig gennem billeder og andre visuelle former.

Stk. 3. Som deltagere i og medskabere af kultur og som del af deres kreative udvikling og æstetiske dannelse udvikler eleverne deres kundskaber om kunstens og mediekulturens billedformer, som de fremstår i lokale og globale kulturer.

Børne- og undervisningsministeriet, Billedkunst – Faghæfte 2019

Beskrivelse af faget billedkunst i indskolingens 0.-2. klassetrin

Eleverne arbejder især med billeder på basis af fælles oplevelser, undersøgelser og erfaringer i de nære omgivelser. Der lægges vægt på, at eleverne herigennem lærer de grundlæggende færdigheder i faget og udvikler deres eget billedsprog.

Billedfremstilling

Eleverne udtrykker i dette forløb oplevelser, forestillinger, følelser eller tanker i deres billeder - udsagn som ofte kan være svære at udtrykke med ord. Emnerne kan her tage udgangspunkt i elevernes egne og fælles oplevelser med klassen, og billedarbejdet kan udføres både individuelt og i samarbejde med andre.

Til JUIF-bladet

Som noget specielt på vores skole har vi fastlagte timer i skemaet for eleverne i 0.- 6. klasse, som vi kalder F-tid (Faglig Fordybelse). Her arbejder den enkelte elev med opgaver, som faglærerne i dansk, matematik og sprog har stillet. Faglæreren sikrer, at opgaverne er tilpasset den enkelte elevs faglige niveau. Eleverne er inddelt i hold efter alder, og der er hele tiden en lærer tilstede, som hjælper og støtter i arbejdet. Formålet med disse timer er, at hver elev kan arbejde i sit eget tempo med faglige udfordringer. Målet er at højne den enkelte elev fagligt og at styrke den selvstændighed, der skal til for at imødekomme de krav, der stilles senere i skoleforløbet.

F-tiden træder i stedet for det, der tidligere blev kaldt ET (Egen Tid).

Læsevejledning på Jejsing Friskole

Læsevejledning er til for at diagnosticere, støtte og give eleverne de værktøjer de har brug for, hvis de er ordblinde eller har andre udfordringer.

Der testes fra slutningen af børnehaveklassen/ starten af 1. Klasse ved brug af ordblinderisikovurderingstesten. Elever, der bliver vurderet som at have brug for yderligere hjælp vil modtage én til én-undervisning eller i små hold. Dette sker i samarbejde med klasselæreren, og vil også reflekteres i den daglige undervisning.

Efter 3. Klasse testes eleverne fra marts med den officielle ordblindedetst, resten af året bruges andre diagnostiske test som f.eks. Elbros ordlister til at kortlægge vanskeligheder.

I tilfælde af ordblindhed vil eleven efter behov modtage specialundervisning, der typisk vil foregå i skolens fordybelsestimer, og altså ikke adskiller dem fra den daglige undervisning. Vi arbejder med CD-ord og Into Words, og har stor glæde af apps, som f.eks. prizmo go; alle værktøjer der hjælper med oplæsning og skrivning. Derudover bliver eleverne tilmeldt Nota, som er et digitalt bibliotek, hvor eleverne har mulighed for at få bøger læst op.

I en til én-undervisningen arbejder vi med VAKS-systemet. Elever med massive læse- og stavevanskeligheder har brug for systematisk undervisning. Veldokumenterede undervisningsprogrammer for ordblinde elever i bl.a. Canada (PHAST) har inspireret til udviklingen af et nyt dansk læsetræningssystem (VAKS) med udgangspunkt i danske forhold og dansk ortografi. Undervisningen indeholder både udvikling af en række basale læsestrategier (afkodning) og udvikling af metakognitive strategier i læsearbejdet. Der arbejdes således med en bevidst udnyttelse af enkelttyde, rimdele, vokalglidning, morfemer og ordgenkendelse som mulige angrebsteknikker i mødet med ukendte ord i elevens tekster.læ